

TYT

YENİ
G
İ
S

Türkçe

GELİŞİM İZLEME SORU BANKASI

- Yeni Nesil Sorularla
- Konu Kazanım Odaklı
- Akıllı Tahta Uyumlu

TAMAMI
Video Çözümlü

→ *Gelişim İzleme*

↔ *Gelişim Tamamlama*

↶ *Geriye Dönüş Testleri*

1985'ten beri...

ÖZDEBİR
YAYINLARI

TYT

GELİŞİM İZLEME - GİS

TÜRKÇE

SORU BANKASI

© Her hakkı saklı olup ÖZDEBİR YAYINLARI'na aittir.

Bu kitaptaki açıklamalar, örnekler, alıştırmalar, test soruları, şekiller ve şemalar basılıp yayınlanamaz.

BASIM YERİ

Ertem Basım Yayım Sanayi ve Tic. Ltd. şti./ Ankara

Tel: 0312 284 18 14 Pbx

DİZGİ & GRAFİK TASARIM

ÖZDEBİR YAYINLARI

Genel Merkez

Gazi Mustafa Kemal Bulvarı No: 99/1 Maltepe - Ankara

Tel: 0312 230 51 47 – 230 60 52 • Faks: 0312 230 51 46

www.ozdebir.org.tr • ozdebir@ozdebir.org.tr

Yayın Merkezi

Kavacık Subayevleri Mah. şehit Oğuzhan Duyar Sk. No: 2/A Keçiören - Ankara

Tel: 0312 473 00 28 Faks: 0312 473 00 29

www.ozdebiryayinlari.com • yayin@ozdebir.org.tr • sinav@ozdebir.org.tr

Sevgili Öğrenciler,

TYT GELİŞİM İZLEME Türkçe SORU BANKASI, ÖZDEBİR YAYINLARI Türkiye Geneli Deneme Sınav Komisyonlarınca MEB'in yayınladığı en son Ortaöğretim Türkçe Dersleri Öğretim Programlarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Kitaptaki sorular; **“Gelişim İzleme Testi”**, **“Gelişim Tamamlama Testi”** ve geçmiş ünitelerin yeniden tarandığı **“Geriye Dönüş Testi”** başlıkları altında sınıflandırılmış ve sunulmuştur.

- **Gelişim İzleme Testleriyle** eksiklerinizi göreceksiniz,
- **Gelişim Tamamlama Testleriyle** eksikliklerinizi tamamlamaya yöneleceksiniz,
- Ünite sonlarında yer alan önceki ünitelerden hazırlanan seçme soruları içeren **Geriye Dönüş Testleriyle** de öğrendiklerinizi pekiştireceksiniz.

Bu testler; kolay, orta ve üst düzey bilgiler içeren zor sorulardan oluşmaktadır.

Kitaptaki tüm sorular; TYT Türkçe Dersi müfredatının tamamını içeren, ilk kez bu kitapta yayımlanan özgün sorulardır.

Soruların müfredata uygun bir dizilişle verildiği bu yayınlımız TYT GELİŞİM İZLEME Türkçe SORU BANKASI, sizlere nitelikli bir öğrenme, öğrenilenleri pekiştirme imkânı sağlayacaktır.

Başarma gücünüzün hep artması, yaşamda mutlu olmanız dileğimizdir.

ÖZDEBİR YAYINLARI

● 1. ÜNİTE	SÖZCÜK ANLAMI	7
	Gelişim İzleme Testi	9
	Gelişim Tamamlama Testi	21
● 2. ÜNİTE	CÜMLE ANLAMI	25
	Gelişim İzleme Testleri	27
	Gelişim Tamamlama Testi	43
	Geriye Dönüş Testi	47
● 3. ÜNİTE	ANLATIM TEKNİKLERİ	51
	Gelişim İzleme Testleri	53
	Gelişim Tamamlama Testi	61
	Geriye Dönüş Testi	65
● 4. ÜNİTE	PARAGRAFTA KONU VE ANA DÜŞÜNCE	69
	Gelişim İzleme Testleri	71
	Gelişim Tamamlama Testi	87
	Geriye Dönüş Testi	93
● 5. ÜNİTE	PARAGRAFTA YAPI	95
	Gelişim İzleme Testleri	97
	Gelişim Tamamlama Testi	117
	Geriye Dönüş Testi	121
● 6. ÜNİTE	PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCELER	125
	Gelişim İzleme Testleri	127
	Gelişim Tamamlama Testi	143
	Geriye Dönüş Testi	147
● 7. ÜNİTE	SÖZCÜK TÜRLERİ	151
	Gelişim İzleme Testleri	153
	Gelişim Tamamlama Testi	161
	Geriye Dönüş Testi	165
● 8. ÜNİTE	TAMLAMALAR	169
	Gelişim İzleme Testleri	171
	Gelişim Tamamlama Testi	175
	Geriye Dönüş Testi	177
● 9. ÜNİTE	FİİLLER - EK FİİL	181
	Gelişim İzleme Testleri	183
	Gelişim Tamamlama Testi	189
	Geriye Dönüş Testi	191
● 10. ÜNİTE	FİİLİMSİLER	195
	Gelişim İzleme Testleri	197
	Gelişim Tamamlama Testi	201
	Geriye Dönüş Testi	203

İÇİNDEKİLER

● 11. ÜNİTE	EKLER	207
	Gelişim İzleme Testleri	209
	Gelişim Tamamlama Testi	213
	Geriye Dönüş Testi	215
● 12. ÜNİTE	SÖZCÜK YAPISI	219
	Gelişim İzleme Testleri	221
	Gelişim Tamamlama Testi	225
	Geriye Dönüş Testi	227
● 13. ÜNİTE	CÜMLE ÖGELERİ	231
	Gelişim İzleme Testleri	233
	Gelişim Tamamlama Testi	239
	Geriye Dönüş Testi	241
● 14. ÜNİTE	FİİL ÇATISI	245
	Gelişim İzleme Testleri	247
	Gelişim Tamamlama Testi	251
	Geriye Dönüş Testi	253
● 15. ÜNİTE	CÜMLE ÇEŞİTLERİ	257
	Gelişim İzleme Testleri	259
	Gelişim Tamamlama Testi	265
	Geriye Dönüş Testi	267
● 16. ÜNİTE	KARMA DİL BİLGİSİ	271
	Gelişim İzleme Testleri	273
● 17. ÜNİTE	ANLATIM BOZUKLUKLARI	287
	Gelişim İzleme Testleri	289
	Gelişim Tamamlama Testi	297
	Geriye Dönüş Testi	301
● 18. ÜNİTE	SES BİLGİSİ	305
	Gelişim İzleme Testleri	307
	Gelişim Tamamlama Testi	311
	Geriye Dönüş Testi	313
● 19. ÜNİTE	YAZIM KURALLARI	317
	Gelişim İzleme Testleri	319
	Gelişim Tamamlama Testi	327
	Geriye Dönüş Testi	331
● 20. ÜNİTE	NOKTALAMA İŞARETLERİ	335
	Gelişim İzleme Testleri	337
	Gelişim Tamamlama Testi	345
	Geriye Dönüş Testi	349

1. ÜNİTE

SÖZCÜK ANLAMI

- **Sözcüğün Anlamı - Kavramlar**
- **Söz Yorumu**
- **Deyim ve Atasözleri**

Sözcüğün Anlamı - Kavramlar

1. İyi niyetlerle izledikleri bu yol (yöntem) onları hiç mutlu etmeyecek, hayatlarını sonsuza dek değiştirecekti (başka bir biçime sokacaktı). Onlara yardım elini uzatamayan dostlarıysa çaresizlikle boğuşmaktaydı (mücadele etmekteydi). Fayda vermeyen son hamleler de eldeki tüm umutları söndürmüştü (azaltmıştı). Öfkesini yenemeyen (bastıramayan) insanların da onlara bir faydası olmazdı.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı, ayrıca içindeki sözün anlamıyla örtüşmemektedir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Aşağıdakilerin hangisinde karşıt (zıt) anlamlı sözcükler birlikte kullanılmıştır?

- A) Borç içinde yaşamak istemiyorsanız hesaplı olmayı öğrenmelisiniz.
B) Komşumuzun yaşlı bir teyzesi vardı, ara sıra bize hediyeler alırdı.
C) Annem bazı ürünlerin ucuzunu tercih ederken bazılarının da pahalı olanını seçerdi.
D) Çok zengin bir kütüphaneniz varmış, neredeyse her aradığımız kitabı bulabiliyoruz.
E) Birçok soruya doğru cevap vermesi, onun ne kadar çok çalıştığını gösteriyordu.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “ad aktarması (mecazımürsel)” vardır?

- A) Başvurduğumuz kapılar bir bir yüzümüze kapanmıştı.
B) Amacımız, daha iyiye daha güzele ulaşabilmektir.
C) Buradaki çam koruları yaz kış yeşilliğini yitirmiyor.
D) Fabrikaya yeni alınan makineyi bugün test ettik.
E) Tatil bitmesine rağmen caddeler hâlâ dopdoluydu.

4. (I) Yaşam daima tercihler sunuyor bize, yol ayrımları ve farklı farklı tabelalarla karşılaşıyoruz sürekli. (II) Ancak biz kimi zaman düşünce ve konuşmalarımızla hayallerimizi, güvenimizi, direncimizi, arzumuzu ve motivasyonumuzu sürekli yaralıyoruz. (III) Oysaki ancak bilinçli kararların alındığı bir yaşam tarzı bizi istediğimiz duruma getirecektir yaşamımızda. (IV) Öncelikli olarak farklı yerler gezmek, değişik alanlardaki kaynakları taramak ve beynimizi kemiren olumsuz sözcüklerin yerini olumlularla değiştirmek gerek. (V) Bu, hayal gücümüzdeki sınırlamaları kaldırıp zenginleştirmek adına atacağımız adımlardan sadece birkaçı.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde mecazlı bir söyleyiş yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Özellikle halı ve kilimleriyle sadece Türkiye'nin değil, Avrupa'nın da ---- Uşak, halıcılık ve kilimcilik ---- gelecek kuşaklara aktarabilmek adına ---- gösteriyor.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) ilgisini çeken - örneklerini - girişimcilik
B) etkisinde olan - sanatını - faaliyet
C) takdir ettiği - eserlerini - eğitim
D) saydığı - yöntemlerini - yetenekler
E) göz bebeği olan - odaklı çalışmalarını - yoğun bir çaba

6. Aşağıdakilerin hangisinde “coğrafya, tıp, müzik ve tiyatro” alanlarına ait terimler sırasıyla verilmiştir?

- A) Basınçölçer - bakteri - akustik - aç
B) Aşınım - narkoz - piyano - mısra
C) Buzul - kist - ritim - kostüm
D) Dalga - adrenalin - üçgen - penaltı
E) Deprem - hastane - tenor - zarf

7. Bursa, tarihimizin bir dönüm noktasında, Anadolu fethinden sonra unsurlarının bütününe sahip olan ilk istikrar devrimizde, Yıldırım zamanında hüviyetini bulur. O vakitten beri ova, aydınlığın billur kadehi kaldığı için, Hüdavendigâr, Yıldırım, Yeşil ve Muradiye, bu düşünce ve vekârlı ışık arasından, yapıldıkları günün şartıyla bize göründükleri için hep o büyük çağın dilini içimizde konuşurlar.

Bu parçadaki altı çizili sözü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Ünlü profesör kendisine geniş araştırma olanakları veren üniversite yönetimine teşekkür etti.
B) Herhangi bir ülkenin yurttaşı olmak bizi başkalarından değerli kılmaz.
C) Köprülül kavşak inşaatı bittikten sonra trafik biraz olsun rahatlamıştı.
D) Ünlü sanatçı ele alacağı konularda her zaman seçici davranıyordu.
E) Gerçek kimliğini yansıtabilmesi için bu tarihî binaya baştan aşağı restore edilecek.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük, yan anlamıyla kullanılmamıştır?

- A) Masanın ayaklarının altına kâğıt sıkıştırdı.
B) Uçağın kanadındaki buzlanma giderildi.
C) Soğuktan elleri mosmor olmuştu.
D) Çantasını kapı koluna astığı hâlde unutmuş.
E) Tepenin başında kocaman, taş bir bina vardı.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük soyut anlamlıdır?

- A) Küçük çocuğun sevinci hepimize bulaşmıştı.
B) Doktor, hastanın kalbini kontrol etti.
C) Kapkara bulutlar fırtınanın habercisiydi.
D) Sert esen rüzgâr çatıları uçurdu.
E) Kapının aralığından gelen ışık, evde birilerinin olduğunu gösteriyordu.

10. Kadın öykücülerimiz, hem öykülerinde kadın meselesini incelikle işlediler hem de yazdıklarıyla, yazınsal duruşlarıyla öykücülüğümüzü aydınlattılar. Mevcut dil anlayışını parçalayarak yazı içinde kendilerini gösterdiler. Böylece öykünün, yazar kadın açısından bir mücadele biçimine, bir mücadele estetiğine dönüşürdüğüne tanık olduk.

Bu parçadaki altı çizili sözlerden hangisi mecaz anlamda kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. "Yakalamak" **sözcüğü**, aşağıdaki cümlelerin hangisinde "birdenbire etkisi altına almak" anlamında kullanılmıştır?

- A) Bu hafta sonu gölde arkadaşlarımla balık yakaladık.
B) Dün akşam yine yağmur bizi iş çıkışında yakaladı.
C) Koşa koşa durağa gelmeme rağmen otobüsü ancak yakaladım.
D) Bu yıl, geçen senenin satış rakamlarını şimdiden yakaladık.
E) Komşumuzun evine giren hırsız polis dün yakalamış.

12. Şimdiye kadar insanın günümüzden 300 bin yıl önce ortaya çıktığı ---- fakat Çin'de bir mağarada yapılan kazılarda ortaya çıkarılan yeni bulgular bu bilginin ---- gösterdi.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) biliniyordu - yanlış olmadığı
B) düşünülüyordu - kişisel görüşlere dayanmadığını
C) anlaşılıyordu - geçerliliğini korumadığını
D) sanılıyordu - gerçeği yansıtmadığını
E) belirtiliyordu - önemsiz olmadığını

Sözcüğün Anlamı - Kavramlar

2

1. I. İşlerimiz, yaşanan krizlerden dolayı hemen bozuldu.
II. Başka yere taşınmasına rağmen sürekli eski mahallesinden ve arkadaşlarından söz ediyor.
III. Toplantıda ikide bir sözümü kesmesi beni çok kızdırdı.
IV. Bizim tavsiyelerimizi işine gelince yapıyor yoksa aklı başka yerlerde.
V. Yeni yerler görmek ve yeni insanlarla tanışmak için ara sıra yurt dışına çıkıyor.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangilerindeki altı çizili sözler anlamca birbirine en yakındır?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde dolaylama vardır?**

- A) Geçen yaz vatani görevini bitirip evine geri dönmüştü.
B) Sınıf öğretmenimiz bu haftaki ödevlerimizi verdi.
C) Bu galeri, güncel sanatın Doğu'daki merkezi olacak.
D) Karadeniz'in kıyı şeridi boyunca bir yolculuk yaptık.
E) Annem kendisine Şile bezinden güzel bir elbise dikti.

3. Yer altı şehirlerine neden bu kadar ---- yönünde tartışmalar hâlâ sürse de birçok kişi, insanların çeşitli saldırılara karşı kendilerini ---- amacıyla bir sığınma alanı oluşturdıkları yönünde hemfikirdir.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) sığınıldığı - avutmak
B) ihtiyaç duyulduğu - güvende hissetmek
C) güvenilmediği - savunmak
D) emek sarf edildiği - düşünmek
E) özen gösterildiği - saklamak

4. **Aşağıdakilerin hangisinde "bir durumu, bir olayı olduğundan büyük gösterme" anlamında bir söz kullanılmamıştır?**

- A) O kazandığı en ufak başarıyı abartır, günlerce konuşur dururdu.
B) En ufak hayatı kabul etmez, adeta pireyi deve yaparak bizi gererdi.
C) Dedem, askerlik anılarını ballandıra ballandıra saatlerce anlatır; etrafındakileri gülmekten kırar geçirirdi.
D) Olayın tanığı olan kadın yaşananları bire bin katarak anlatıyor, herkes hayretler içinde ona bakıyor.
E) Onun evinin tadilatı için harcadığını söylediği rakamlara çok da kulak asmayın, yüksekten atıyor.

5. Elimizdeki parayla bu ayı ancak çıkarırız.

Bu cümlede "çıkarmak" sözcüğü, aşağıdaki anlamlardan hangisiyle kullanılmıştır?

- A) Sağlamak, elde etmek
B) İlgisini keserek uzaklaştırmak
C) Yapmak, üretmek
D) Yollamak, göndermek
E) Sonunu getirmek

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili söz mecaz anlamıyla kullanılmamıştır?**

- A) Son romanında, herkesin başına gelebilecek korkutucu bir gerçeğin resmini çizmişti.
B) Onun eserlerinde derin bir edebiyat sevgisinin yanı sıra insan sevgisi de önemli bir yer işgal eder.
C) Yeni moda bu şapkaları tuttum, ben birkaç tane alacağım.
D) Bayramın gelmesiyle birlikte yeni masraf kapıları açılmıştı.
E) Peş peşe gelen sorulardan bunalmış, dışarı hava almaya çıkmıştı.

Sözcüğün Anlamı - Kavramlar

7. Okur, öykünün sanatsal ve kültürel donanımının içinde farklı bir pencereden (yeni bir bakış açısından) bakar yaşama. Öykünün sunduğu kişileri kendi yaşamıyla bütünlemeye (tamamlamaya) çalışır. Sonuçta öykü kişileri, öyküdeki yaşamdan yola çıkarak (kurusal yaşamı esas alarak) gerçek yaşamın iz düşümlerini oluşturur. Mercek altına alınan (incelenen) her yaşam, dönüp dolaşıp okurda hayat bulur (edebî zevk oluşturur).

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı, ayraç içindeki sözün anlamıyla örtüşmemektedir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. "Somut anlamlı sözcükler, cümledeki kullanımlarına göre soyut anlam kazanabilir."

Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi bunu örneklendirmektedir?

- A) Yeni bitirdiğim proje ödeviyle yüksek bir not aldım.
B) Bize bu mutluluğu yaşattığı için onu tebrik ederim.
C) Bu sahil yolundan giderseniz karşınıza deniz çıkar.
D) Simit ve çayla yaptığımız kahvaltı çok doyurucuydu.
E) Ona hediye ettiğim kalemi çok beğenmiş.

9. Yalnızlık sadece edebiyatçıların değil, bütün insanların sığınağıdır. Hayat bizi o kadar yoruyor ve kendimizden ---- ki bazen geri çekilmeye hepimizin ihtiyacı var. Durmak, yavaşlamak, ---- iyi geliyor bize.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) koparıyor - insanlarla konuşmak
B) uzaklaştırıyor - kendimizle baş başa kalmak
C) vazgeçiyor - başkalarıyla tanışmak
D) söz ettiriyor - bir şeyle ilgilenmemek
E) kurtarıyor - hissettiğimizi saklamamak

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözün ayraç içindeki açıklaması yanlıştır?

- A) Bu ilacı gınaşırı sabah aç karnına içeceksin. (bir gün ara ile)
B) Teknelerle adaya günübürlük seferler düzenliyoruz. (her gün)
C) İstanbul'un değişik semtlerinde gün boyu dolandım durdum. (bütün gün)
D) Üzerine aldığı işleri bize günü gününe teslim eder. (tam vaktinde)
E) Yeni açtığımız dükkânda aldığımız siparişler günden güne artıyor. (gün geçtikçe)

11. Aşağıdakilerin hangisinde "anlamak" sözcüğünün anlamıyla kullanımı birbirine uymamaktadır?

	Anlam	Kullanım
A)	Bir şey hakkında bilgisi bulunmak	Uzun süre kaptanlık yaptığı için teknelerden iyi anlıyordu.
B)	Birinin duygu ve düşüncelerini sezmek	İş teklifini kabul etmeyeceğini ben daha o gün anladım.
C)	Kavramak	Yönetim yeni bir kaleci alınması gerektiğini anlayamadı.
D)	Bir şeyin neye işaret ettiğini kavramak	Fiilimsi konusunu kolay anlayamayacağını düşünüyorum.
E)	Yarar sağlamak	Doktorun verdiği bu ilaçtan hiçbir şey anlamadım.

12. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi, terim anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Bilimsel konulardaki çalışmalarına hâlâ devam ediyor.
B) Bu sözü duyunca gözlerimdeki perde kalkıverdi.
C) Bu şiirin ölçüsünü bulmak için dizeleri inceleyelim.
D) Söylediklerinin doğru olup olmadığını bilmiyoruz.
E) Bu maçta yıldızlaşmış, iki gol birden atmıştı.

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yansıma bir sözcük kullanılmıştır?

- A) Bahçede oynayan çocukları çağırıp onlardan sessiz olmalarını istedi.
- B) Balıkların tazeliğini üzerindeki pullarının ışıltısından anlayabilirsiniz.
- C) Kapının gıcırdamasından rahatsız olmamanız beni çok şaşırttı.
- D) Biraz daha konuşursanız aranız belki düzelir.
- E) Rüzgârın çıkardığı ses, çocukları tedirgin etmişti.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözün yerine ayraç içindeki söz getirilirse anlam değişmez?

- A) Ahmet Haşim, derin anlam içeren dizeleriyle okurlarını hep şaşırtmıştır. (yalın)
- B) Ünlü sanatçımız, öyküleriyle öne çıkan yazarlarımızdan biridir. (dikkat çeken)
- C) Her türlü yöresel tatları bu restoranda bulabilirsiniz. (tanıdık)
- D) Bu tür konularda o, kesinlikle yanılmaz. (çoğunlukla)
- E) Kısa sürede böyle önemli bir başarıyı elde etmesini beklemiyordum. (ilgilenmiyordum)

3. Yeni teknolojiler, insanoğlunun ---- yollarını ve dünya ile etkileşim ---- değiştirmiş, bu durum insanların okuma alışkanlıklarını da ---- hâle gelmiştir.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) hayata bakış - hâllerini - yaygınlaştırır
- B) dünyayı algılama - biçimlerini - doğrudan etkiler
- C) iletişim - alanlarını - zorlar
- D) farkındalık - araçlarını - benzersiz
- E) alışkanlık - şekillerini - anlaşılabilir

4. Yazar, son yapıtında her daim diri olan (canlı kalan) I umudunu "insanca bir dünya" diyerek perçinlerken II (sağlamlaştırırken) hayatı anlamlandırmak için yaşanlara daha dikkatli bakmamız gerektiğini söylüyor. O, bizi hayattan izole ederek (soyutlayarak) zamanımızı kısıtlayan cep telefonu, internet, sosyal medya gibi yeni çağın getirilerine tutsaklık olarak bakıyor. Ona göre anlamlandırmanın yerini rakamların aldığı bir dünyada, birbirimize sıkıca kenetlenmek IV (bağlanmak) bu tutsaklığı aşmanın V (büyütmenin) en önemli adımlarından biri.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisi ayraç içinde verilen anlamla uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ikileme yoktur?

- A) Bu saatlerde yollar işten yorgun argın dönen işçilerle dolardı.
- B) Kırtasiyenin vitrininde türlü türlü kalemler, defterler, silgiler vardı.
- C) Yaz sıcağından dolayı evdeki kapıları, pencereleri açmıştı.
- D) Bu konuda aşağı yukarı seninle aynı görüşteyiz.
- E) O zamanlar güçlü kuvvetli bir gençtim ben.

6. "Kalmak" sözcüğü, aşağıdaki cümlelerin hangisinde "varlığını korumak, sürdürmek" anlamında kullanılmıştır?

- A) Salon bir anda duman içinde kalmıştı.
- B) On yıl boyunca benimle bu küçük kulübede kaldı.
- C) Onun çocukluğundan kalma değişik huyları vardı.
- D) Arabamız yarı yolda kalınca yardım çağırdık.
- E) Bana kızmakla kalmadı, ağır bir ceza da verdi.

7. Cahit Sıtkı, Orhan Veli, Ahmet Hamdi gibi sanatçılar eski yazıyı bilen ve geleneksel kültüre âşına olan son nesildir. Onların eserlerinde görülen berrak Türkçe ile 1950'den sonra orijinal olma iddiası taşıyan gençlerin eserlerindeki üslup arasında büyük bir fark vardır. Çünkü onların neslinden sonra sanatçılar, yalnız gelenekten değil, halktan da ayrılmışlardır.

Bu parçadaki altı çizili sözü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Kısa bir süre önce aramızdan ayrılan usta sanatçı, kendine has bir yazın tarzı oluşturmuştu.
- B) Yeni geliştirilen bu aşı, anlaşılan grip ve soğuk algınlığında daha başarılı sonuçlar veriyor.
- C) Onun fırça darbelerini tanıyan ve bilen herkes, altında imzası olmadan bu resimlerin ona ait olduğunu bilir.
- D) Vedat Bey üniversite öğrenimi bittikten sonra hatırladığım kadıyla yurt dışına gitmişti.
- E) Bu karşılaşma öncesi takım olarak iyi bir hazırlık kampı yaptık ve önceki hatalarımızdan ders çıkarttık.
8. Bir duyu organıyla algılanan kavramlar, anlam genişlemesi yoluyla başka bir duyu organıyla algılanacak şekilde kullanılır. Buna "duyu aktarımı" denir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu açıklamaya uygun bir kullanım vardır?

- A) Kardeşimin yeni bir iş bulmasına çok sevindik.
- B) Yavru kedi, sıcak odaya girince uyuyakaldı.
- C) Acı biberi yiyince çorbasını içmeyi bıraktı.
- D) Sabah sert bir kahve içince kendime geldim.
- E) Şırl şırl akan derenin kenarında piknik yaptık.
9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ikilemeyi oluşturan sözcükler tek başına kullanılamaz?**
- A) Cadde üzerinde tek tük dükkânlar vardı.
- B) Beni abuk subuk işlerine bulaştırma lütfen.
- C) Almak istediği meyvelerin kimi, ezik büzüktü.
- D) Bu yırtık pırtık elbiselerini değiştir artık.
- E) Ben sizden yemek memek, bir şey istemiyorum.

10. Üstünkörü yapılan işler, eninden sonunda bu işi yapan kişiye ağır bir fatura bırakacaktır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu cümledeki altı çizili söze anlamca yakın bir kullanım vardır?

- A) Girdiği yeni işte ağır bir yükün altına girmek, sorumluluk almak istemiyor.
- B) Fabrikadan hatalı gelen bu kapılar, dolaplara uymuyor.
- C) İşten kaytarmak için elinden geleni yapıyor, bahane üstüne bahane ileri sürüyor.
- D) Usta evin her yerini gelişigüzel boyamış, birçok yerde eski boyanın izleri var.
- E) Yaptığı nitelsiz resimleri eleştirince bana gücendiğini fark ettim.

11. **Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözler anlamca birbirine en yakındır?**

- A) Onun bu hikâyelerle ilgili ileri sürdüğü eleştiriler içi boş iddialardan başka bir şey değil.
- B) Şiirden anlayan, şiirin gelişimini ve ilkelerini bilen kimi şairler ortaya koydukları üç beş dizeyle bile geleceğe kalabilir.
- C) Hiçbir zaman haksızlığa ve saygısızlığa göz yummaz, her zaman doğruları savunmuştur.
- D) Yoğun bir emekle ve özenle yapılan bu iki resme dikkatle bakarsanız onların birbirine benzediğini görürsünüz.
- E) Okurlarının istek ve hayallerini yansıttığını söyleyen yazarın yapıtları en çok satanlar listesinden hiç düşmüyor.

12. **Aşağıdakilerin hangisindeki altı çizili sözcüğün eş seslisi (sesteşi) yoktur?**

- A) Geçen yıl ben de sizinle birlikte gelmek istiyordum.
- B) Önümüzdeki yaz, Ege'nin bütün önemli sahillerini dolaşacağım.
- C) Böyle düşler peşinde koşmanız, boş bir çaba değil elbette.
- D) Ateşinin bu kadar yükseldiğini ilk önce anlamamıştık.
- E) Böyle bir yer, tam bizim istediğimiz gibiydi aslında.

1. Bazı romanlarda olayın geçtiği tarihteki sosyal doku yazarın kaleminde kendini gösteremeyebiliyor. Böyle olunca da roman kahramanının yaşadığı sosyal ortamın ısısı sıfır derecede kalıyor. Okur da roman kahramanının bireysel duruşuna yönelmek zorunda kalıyor.

Bu parçada altı çizili sözle, sözü edilen romanlarla ilgili anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dönemin ve insan ilişkilerinin anlatımında zayıf kalmış
- B) Romandaki gerçeklerle tarihsel gerçeklerin birbirine uymadığı
- C) Toplumsal romanlara göre daha az gerçekçi olduğu
- D) Roman kahramanlarının iç dünyalarının yansıtılmasının, romanı soyutlaştırdığı
- E) İnsan ilişkileri üzerine kurulduğu için okurları kendine yakın hissettirdiği

2. 1975 yılında doğan sanatçının ilk öyküsünün başında 1980'lerde yaşayan bir çocuktan söz ettiği ve öykülerin birbirleriyle ilişkili olduğu düşünülünce sanatçının otobiyografisini ya da anılarını okuduğunuz hissinde kapılıyorsunuz. Sürekli ben dilinde anlatılan hikâyeler, kurgu ile gerçeklik arasında gidip gelmenize neden oluyor. Öykülerini uzatmıyor; kelimedede hafif, manada ağır bir söyleyişle oluşturuyor.

Bu parçada geçen "kelimedede hafif, manada ağır bir söyleyişle oluşturmak" sözünü anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir olay anlatmaktan çok, okuru düşündürme eğiliminde olmak
- B) Her okuyan tarafından farklı yorumlanabilecek ifadeler kullanmak
- C) Sadece anlattıklarına odaklanıp üslup kaygısını ikinci plana atmak
- D) Yoğun bir anlatımı benimsemek
- E) Kişisel görüşlerini anlatısına ustaca gizlemek

3. Kimi eleştirmenler romanlarımı çok uzun aralıklarla yazdığımı söylüyor. Belki haklılar ama bu konuda kendi edebî ölçütlerime göre davrandığımı özellikle belirtmeliyim. Yerinde bir deyişle söylersem her seferinde kalemimin demlenmesini bekliyorum.

Bu parçada altı çizili sözle, yazarın kendisiyle ilgili olarak anlatmak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yazarlık yönünün istediği kadar gelişmiş olduğunu düşünmediği
- B) Anlatacaklarını bir çırpıda değil, romanının bütününe yayılmış şekilde dile getirdiği
- C) Yazmak istediği konuyla ilgili düşüncelerinin uygulanması için araştırmalar yaptığı
- D) Yazdığı romanlarda duygu ve düşüncelerini zor toparlayabildiği
- E) Yazmadan önce her şeyin yerinde ve kıvamında olması için beklediği

4. Sanatçı daha ilk romanında kendi dilini ve tarzını arayan bir yazar olduğunu göstermişti. Ardından gelen her roman hem bu arayışın ürünüydü hem de yön tayinlerinin ne denli isabetli olduğunun kanıtıydı. Genel insanlık durumlarını kolaylıkla yakalaması, ciddiyetle alayı terazisinin keferlerine eşit miktarlarda dağıtması, katman katman derinleşen cümleleri ve ekonomik anlatımı ile sanatçı çağdaş yazarlar arasında yıldızı parlayanlar arasında şimdiden yerini aldı.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada altı çizili bölümlerle anlatılmak istenenlerden biri değildir?

- A) İçerik ve biçim arasında bir uyum gözetme çabası içinde olmak
- B) Kendine ait bir söyleyiş ve anlatım tarzı oluşturmaya çalışmak
- C) Başarılarıyla herkesin dikkatini çekecek duruma gelerek ün kazanmak
- D) Gerektiği yerde gerektiği kadar sözcük kullanmak
- E) Yapıtında mizaha ve ağırbaşlı anlatıma eşit oranda yer vermek

5. Kendimi klasik bir roman yazarı olarak görmüyorum, görmek istemiyorum. Kahramanı, olayları, menzili belli hikâyeler anlatmak bana çekici gelmiyor. Kitabın çeşitli yerlerine üç nokta koymak, okuru bir gizemle karşı karşıya bırakarak öykünün içine çekmemi sağlıyor. Böylece roman, okur sayısınca tekrar tekrar üretiliyor.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sürpriz olay ve kişilere yer vermek
B) Anlatılanları daha ilginç hâle getirmek
C) Okurun doldurabileceği boşluklar bırakmak
D) Romanın kurgusu içinde geriye dönüşler yapmak
E) İç içe geçmiş hikâyelere yer vermek

6. Genç bir sanatçı olarak ortaya çıktığınızda şiirinize ilgili eleştiriler sizin edebiyat portrenizi çizer. Yani sizin edebî kimliğinizi, kişiliğinizi oluşturmaya başlarlar. Kısacası sizin için bir elbise biçerler. Bu, bilinen bir durumdur. Yalnız bir süre sonra o biçilen elbise sanatçıya dar gelmiyorsa bir sorun var demektir.

Bu parçada geçen “biçilen elbisenin sanatçıya dar gelmesi” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanatçı hakkında yanlış değerlendirmeler yapılması
B) Sanatçının kendini olduğundan farklı göstermeye çalışması
C) Sanatçının kendini sürekli geliştirmesi
D) Sanatçıdan, başka türlerde de yazmasının beklenmesi
E) Eleştirmenlerin sanatçının değeri üzerinde uzlaşmaması

7. Bu sanatçının yazdığı romanlarda yetkin bir yazın kumaşına sahip olduğu göze çarpıyor. Kitaplarındaki sağlam kurgunun, başarısında rolü büyük. Ayrıca hiçbir karakterini figüranlaştırmıyor, onları kendi koşullarında tüm incelikleriyle resmediyor.

Bu parçada altı çizili bölümle, yazarla ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eserinde sıradan kişilere yer vermediği
B) Ele aldığı karakterlere eşit ölçüde önem verdiği
C) Karakterlerini içten bir söyleyişle konuşturduğu
D) Her roman kişinin farklı bir yönünü ön plana çıkardığı
E) Eserindeki kişileri sönük, etkisiz bir role büründürmediği

8. Birçok genç edebiyatçının çalakalem kitap yazıp yayımlatmaya çalıştığını görüyoruz. Bunlar güzel çabalar ancak gençler şunu bilmeli: Varacağınız yeri bilmiyorsanız yola çıkmanızın bir anlamı da yoktur.

Bu parçada “varacağı yeri bilmemek” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nasıl yazması gerektiğini bilememek
B) Anlatacak güzel konular bulamamak
C) Edebiyat birikiminden habersiz olmak
D) Çabuk ünlü olmaya çalışmak
E) Belli bir hedefe sahip olmamak

9. Edebiyat, dalgalı bir denizdir. Bu denizde hep bilinen biçimlere, türlere, anlayışlara uyanlar koca bir gemide rahat yolculuk yapanlar gibidir. Yolculuk onlar için tehlikesizdir. Ancak adlarını edebiyat tarihine yazdıracak olanlar, gemiye terk etme cesareti bulanlardır.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen sanatçılar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sadece belli bir türde yazarlar
B) Başkalarının eleştirilerini umursamayanlar
C) Bildiği yoldan hiç sapmayanlar
D) Alışılmadık yöntemlerle yapıt verenler
E) Toplumsal içerikli yapıtlar oluşturanlar

1. Yazar, insanlarla iç içe bir hayat sürdürdü. Gün geldi tarlada çalışanların, gün geldi koyun otlatanların arasına karıştı. O, en zengine de en yoksula da seslendi. Ama bunu yaparken herkese aynı boy hizasından baktı. Ne kimseyi haksız yere eleştirdi ne de kendisini ulaşılamaz bir konumda gördü. Dünyaca tanınan bir yazar olmasına ve toplumcu fikirleri benimsemesine rağmen tüm görüşlere açık oldu. Herkese, her şeye ön yargısız ve anlama çabasıyla yaklaştı.

Bu parçada “herkese aynı boy hizasından bakmak” sözüyle yazarla ilgili olarak anlatılmak istenen hangisidir?

- A) İnsanlarla sıcak ilişkiler kurmak
- B) Kişilerin konumuna bakmaksızın onlara eşit yaklaşmak
- C) Daha çok, ezilen insanların sorunlarını dile getirmek
- D) Olaylara toplumcu bir dünya görüşüyle yaklaşmak
- E) Yapıtlarında her kesimden insana yer vermek

ÖZDEBİR YAYINLARI

2. Bazı yazarlar, okurla kapı arkasından konuşmayı tercih ediyor nedense. Okurlara uzak duran, kendini onlara kapatan bu yazarlar, okurlara üstten bakan bir tavır içinde olduklarının bir an önce farkına varmalılar, diye düşünüyorum.

Bu parçada altı çizili sözle, sözü edilen yazarlarla ilgili olarak anlatılmak istenen, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Başka yazarların yazdıklarıyla hiç ilgilenmedikleri
- B) Yazın dünyasında yeterince anlaşılmadıkları
- C) Dünya görüşlerini yapıtlara yansıtmadıkları
- D) Okuyucularla içten ve doğal olmayan bir iletişim içinde oldukları
- E) Okurların beklentilerini karşılama çabası taşımadıkları

3. Yazınsal metnin bütüncül yapısı içinden çekip alınan bir cümle, sadece doğrudan taşıdığı anlamı vermeye çalışır. Metin içinde bulunduğu yere baktığımızda ise taşıdığı doğrudan anlamı gördüğümüz gibi, varsa dolaylı anlamlarını da görebiliriz. Artık metnin içindeki bir cümle, kendinden önceki cümlelerin rüzgârını almış, kendinden sonraki cümleleri ise rüzgârına katmıştır.

Bu parçada altı çizili sözle, metin içi cümlelerle ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Belirli bir zaman diliminde yazıldıkları
- B) Yazıldıkları dönemin özelliklerini yansıttıkları
- C) Biçimsel açıdan birbirlerini tamamladıkları
- D) Aralarında anlamsal bağlar taşıdıkları
- E) Benzer duygu ve düşünceleri dile getirdikleri

4. Edebiyat, sınırları bulandırmaya yarar. Hayal ve hakikat, yaşam ve ölüm, ben ve öteki arasındaki sınırları... Sınırları zorlayan kişidir edebiyatçı. Edebiyat bize verilmiş kimliğin ötesine geçebilmenin yolunu açar. İnsanın kendi hikâyesini anlatması değildir edebiyat, kendini bir başka insanın yerine koyabilme yeteneği, sonsuz empati yeteneğidir.

Bu parçada altı çizili sözle, edebiyatla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi anlatılmak istenmiştir?

- A) Yaşamdan daha çok tat almamızı sağladığı
- B) İnsanın kalıplarını kırarak ona hayatı sorgulattığı
- C) Yaşadıklarımızı karamsar algılamamıza yol açtığı
- D) Güncel sorunlarımızın çözümüne yardım ettiği
- E) Korkusuzca hareket etmemize imkân tanıdığı

5. Sanatçı sözcüklerin içindeki gizli anlamlarını yakalayabilmek için sözcüklere, ilk bulundukları günkü gibi yabancı ve uzaktan bakmaya çalışmıştır. Bir dizede bir sözcüğün değişik anlamlarını sezdirecek biçimde kullanışı, sözlüğün sınırlarına hapsolmayan söz evreni, şiirini değişik biçimlerde okuma olanağı sağlar. Onun şiirlerini düşündürücü yapan, sözcükler arasında, belki hemen görülemeyen hesaplı bir örgüdür, dikkatle yönetilen bir trafiktir.

Bu parçada "sözlüğün sınırlarına hapsolmayan söz evreni" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yeni sözcükler türetme
- B) Sözcükleri sessel özelliklerine göre bir araya getirme
- C) Sözcükleri bilinen ve alışılan anlamlarının dışında kullanma
- D) Kullanımı çok sınırlı olan sözcükleri, sözlüklerden bularak kullanma
- E) Yetkin bir anlatımı yakalama

6. Kitap, uzun uğraşlar sonucu hazırlanıp kısa sürede yenen yemek gibidir. Bu nedenle, kitapla geçirdiğiniz o kısa zamanı düşünüp eleştirilerinizde acımasız olmayın. Hazırlanması yenmesinden çok uzun süren o yemeği yavaş yavaş, sindire sindire yiyin ki hem vitaminini alasınız hem de tadına varasınız.

Bu parçadaki altı çizili sözle, kitaplarla ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İçindekileri anlamamanın bir okuyuşta mümkün olmadığı
- B) Hepsinin aynı değerinde olmadığı
- C) Bir oturuşta okunup bitirilmemesi gerektiği
- D) Okurun önüne gelmesi için çok emek ve zaman harcadığı
- E) Değerini anlamak için ciddi bir birikime sahip olmak gerektiği

7. Dünyada her alanda görülen gelişmeler o alanlarla ilgili kavramlara da yansıyor. Çünkü zaman içerisinde dünya kavramlarının fakir kaldığını görüyoruz.

Bu parçada altı çizili sözle, kavramlarla ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Soyut olmasının somut gerçekleri açıklamada yetersiz kalması
- B) Zamanla anlamlarının değişmesi
- C) Kapsayıcılığını yitirmesi ve yenilikleri içermemesi
- D) Sadece belli bir alanla ilgili olarak kullanılması
- E) Bir kavramın değişik anlamlarda kullanılması

8. Kısa bir süre önce adını bilmediğim, müziğini daha önce hiç duymadığım, hangi dilde söylediğini anlamadığım ve müziğiyle neler anlatmak istediğini fark edemeyeceğim birinin ezgilerine kulak misafiri oldum. Lakin tesadüfen yolumuzun kesiştiği bu sanatçıya sadece misafir olamayacağımı dinler dinlemez anladım.

Bu parçada yazarın altı çizili sözle, sözünü ettiği müzik sanatçısıyla ilgili olarak anlatmak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şiirsel bir anlatım tarzı olduğu
- B) Devamlı takip edeceği sanatçılar arasına girdiği
- C) Anlaşılmasının zaman ve çaba istediği
- D) Büyük bir hayran kitlesinin olduğu
- E) Tekrar dinlenilince sanatının farkına varılacağı

9. Çok severek okuduğum, önemseydiğim yazarlarla kendimi aynı aileden hissedirim. İçimdeki tellerin onlarla benzer tınladığını düşünürüm kitaplarını okuyunca. Benzer tınları yakalayınca da kuvvetli bir müzik doğar.

Bu parçada geçen altı çizili sözle okur, sevdiği yazarlarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisini anlatmak istemiştir?

- A) Kişisel özellikleriyle ayrıntılı olarak tanıdığını
- B) Duygu ve düşünce yönüyle yakınlık hissettiğini
- C) Bütün eserlerinden haz aldığını
- D) Her zaman görüşlerine hayranlık duyduğunu
- E) Duygu ve düşüncelerine yön verdiğini

Deyim ve Atasözleri

6

1. Adamın son hâlini gören komşuları gördüklerine inanmamış, neredeyse küçük dilini yutmuştu.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu cümlede kullanılan deyim anlamca yakın bir deyim kullanılmıştır?

- A) Halı saha maçına çağrılmadığını duyunca arkadaşlarına gönül koymuştu doğrusu.
B) Bütün çocukları artık yanındaydı, yaşlı adamın ağzı kulaklarına vanyordu.
C) Ev sahibinin beklenmeyen bu nezaketi karşısında ağzı açık kalmıştı.
D) Onu davet eden arkadaşlarından hiçbirini görmeyince küplere binmişti.
E) Kardeşinin durumunu düşündükçe soğuk terler dökmüştü genç kadın.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir deyim, yerinde kullanılmamıştır?

- A) Söylediklerim kulağına küpe olsun, bir daha böyle yanlış yapma.
B) Sevinçli haberi duyar duymaz kadın renkten renge giriyordu.
C) İçi dışı bir olan biridir o, düşündüklerini açıkça söyler.
D) Evden hiç dışarı çıkmaz, annesinin dizinin dibinden ayrılmaz.
E) Başın dara düştüğünde her zaman beni arayabilirsin.

3. Ele aldığı konuları sadece sosyoloji değil, bilim ve kültür yaklaşımlarıyla da irdeleyen sanatçının bu çalışmasına herkesin göz atması faydalı olacaktır.

Bu cümledeki altı çizili deyimin yerine, aşağıda verilen deyimlerden hangisi kullanılabilir?

- A) göz koymak
B) göz gezdirmek
C) gözüyle tartmak
D) göz ardı etmek
E) gözlem altına almak

4. I. Bir elin nesi var, iki elin sesi var.
II. Üzüm üzüme baka baka kararır.
III. Deli ile çıkma yola, başına getirir bela.
IV. Körle yatan, şaşı kalkar.
V. Az veren candan, çok veren maldan.

Yukarıdaki atasözlerinden hangi ikisi, anlamca birbirine en yakındır?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde verilen durum, "ağzı kulaklarına varmak" deyimiyle uyusmamaktadır?

- A) Annemle babam salonda bu yılın yaz tatili programını yapıyorlar.
B) Çocuk, annesinin aldığı yeni çantayı okulda herkese göstere göstere, neşeli neşeli dolaşıyordu.
C) Öğrenciler, yurt dışı gezisine gideceklerini duyunca sevinçle birbirlerine sarıldılar.
D) Futbolcular, kura çekiminde zayıf bir rakiple eşleştikleri için mutluluktan ne yapacaklarını bilemediler.
E) Uçağa binme hayalini gerçekleştireceği için kardeşimin içi içine sığmıyordu.

6. Aşağıdaki atasözlerinden hangisi ayraç içindeki açıklamayla uyusmaz?

- A) Komşunun tavuğu komşuya kaz görünür. (Uzun bir gözlem ve deneme sonucunda sosyal olayların nasıl olageldiğini anlatır.)
B) Ayağını yorganına göre uzat. (Denemelere ya da mantığa dayanarak doğrudan doğruya ahlak dersleri ve öğüt verir.)
C) Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı var. (Töre ve gelenekleri bildirir.)
D) Mart kapıdan baktırır, kazma kürek yaktırır. (Doğru olaylarının nasıl olageldiğini anlatır.)
E) Öfke ile kalkan zarar ile oturur. (Kimi inanış biçimlerini bildirir.)